

KOMPENDIE – EU-RET

Indholdsfortegnelse

DEL 1 – EU-RETTENS VIRKNINGER I MEDLEMSSTATERNE.....	2
1. EU-RETTENS KILDER OG VIRKNINGER.....	2
1.1 EU-rettens kilder.....	2
1.2 Traktatbestemmelser.....	3
1.3 Forordninger.....	4
1.4 Direktiver.....	4
1.5 Afgørelser.....	5
1.6 Henstillinger og udtalelser.....	6
2. FORTOLKNINGSPRINCIPPER.....	6
2.1 Indledning.....	6
2.2 Princippet om EU-rettens forrang.....	6
2.3 Princippet om EU-konform fortolkning.....	7
2.4 Oversigt over fortolkningsprincipperne.....	7
DEL 2 – FRI BEVÆGELIGHED.....	8
3. INTRODUKTION TIL FRI BEVÆGELIGHED.....	8
3.2 Diskriminations- og restriktionsforbud.....	8
3.3 Undtagelser (saglige hensyn).....	8
3.4 Forholdet til harmonisering.....	9
3.5 Krav om grænseoverskridende element.....	9
3.8 Oversigt over reglerne om fri bevægelighed.....	9
4. DET GENERELLE DISKRIMINATIONSFORBUD.....	10
4.1 Indledning.....	10
4.2 Forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.....	11
4.3 Undtagelser (saglige hensyn).....	11
5. VARERNES FRIE BEVÆGELIGHED.....	11
5.1 Indledning.....	11
5.2 Varebegrebet.....	11
5.3 Afgiftsmæssige handelshindringer.....	12
5.4 Ikke-afgiftsmæssige handelshindringer.....	14
Keck-doktrinen.....	15
6. ARBEJDSKRAFTENS FRIE BEVÆGELIGHED.....	18
6.2 Arbejdstagerbegrebet.....	18
6.3 Krav om grænseoverskridende element.....	19
6.4 Diskriminations- og restriktionsforbud.....	19
6.5 Undtagelser (saglige hensyn).....	20
7. ETABLERINGSRETEN.....	21
7.2 Etableringsbegrebet.....	22
7.3 Krav om grænseoverskridende element.....	22
7.4 Diskriminations- og restriktionsforbud.....	23
7.5 Undtagelser (saglige hensyn).....	23
Undtagelse 1: Traktatfæstede hensyn.....	24
Undtagelse 2: Tvingende almene hensyn.....	24
8. TJENESTEYDELSERNES FRIE BEVÆGELIGHED.....	24
8.2 Tjenesteydelsesbegrebet.....	25
8.3 Krav om grænseoverskridende element.....	25
Diskriminationsforbud.....	26
Restriktionsforbud.....	26
8.5 Undtagelser (saglige hensyn).....	26

- Implementeringen skal ske inden fristens udløbs

Gennemførelsen af et direktiv skal sikre, at direktivet anvendes fuldt ud

Borgerne kan både påberåbe sig direktivet når det er implementeret korrekt, men også hvis medlemsstaten ikke har implementeret direktivet ordentligt

Manglende eller mangelfuld implementering af direktiver

Udgangspunktet er, at direktiver skal gennemføres i national ret, og at det efter gennemførelsen er de nationale regler, som borgerne kan støtte ret på

- Direktivet ligger da blot i baggrunden som fortolkningsbidrag

Hvis et direktiv ikke er gennemført til tiden eller ikke er gennemført korrekt, er der mulighed for, at borgere – hvis de er rettighedssubjekter – under en række betingelser kan påberåbe sig direktivets bestemmelser over for medlemsstaten

Et direktiv kan imidlertid ikke forpligte private før det er gennemført i national ret

	Før implementeringsfristens udløb	Efter implementeringsfristens udløb
Direkte vertikal virkning (staten forpligtes)	Nej	Ja, hvis betingelserne er opfyldt
Direkte horisontal virkning (borgerne forpligtes)	Nej	Nej

Direkte vertikal virkning betyder, at en borger kan påberåbe sig direktivet i den nationale retsorden

Betingelserne for direktivets direkte vertikale virkning er fastslået i **dom Becker, 8/81**

- Den bestemmelse i direktivet, der påberåbes, skal ud fra et indholdsmæssigt synspunkt fremstå som ubetinget,
- Tilstrækkeligt præcis, og
- Implementeringsfristen i direktivet skal være overskredet
 - Så længe implementeringsfristen ikke er udløbet, så kan direktivet ikke have direkte virkning

→ Betingelserne gælder såvel når direktivet ikke er gennemført (manglende implementering) som når direktivet ikke er gennemført korrekt (mangelfuld implementering) = i alle tilfælde, hvor national ret efter fristens udløb ikke er i overensstemmelse med direktivet

Et direktiv kan ikke skabe forpligtelser over for private, og det kan derfor ikke påberåbes over for private

- Direktiver kan således ikke have direkte horisontal virkning

Borgeren kan kræve erstatning af medlemsstaten, hvis den manglende implementering har medført et tab

1.5 Afgørelser

En afgørelse er bindende i alle enkeltheder → Når den angiver, hvem den er rettet til, er den kun bindende for disse, jf. art. 288(4) TEUF

<i>Saglige hensyn til direkte diskriminerende foranstaltninger</i>	Traktatfæstede hensyn: - Offentlige sædelighed - Offentlige sikkerhed - Offentlige orden - Beskyttelse af menneskers liv og sundhed - Beskyttelse af dyrs liv og sundhed - Beskyttelse af planter - Beskyttelse af nationale skatte - Beskyttelse af industriel/kommerciel ejendomsret	Traktatfæstede hensyn - Offentlige orden, sikkerhed og sundhed - Ansættelser i den offentlige administration	Traktatfæstede hensyn: - Offentlige orden, sikkerhed og sundhed - Udøvelse af offentlig myndighed	Traktatfæstede hensyn: - Offentlige orden, sikkerhed og sundhed - Udøvelse af offentlig myndighed	Traktatfæstede hensyn: - Offentlige orden og sikkerhed - Medlemsstaternes skattelovgivning - Kontrolforanstaltninger - Statistik - Undtagelser for etableringsretten
<i>Saglige hensyn til indirekte diskriminerende foranstaltninger og restriktioner</i>	U1: Traktatfæstede hensyn U2: Tvingende almene hensyn	U1: Traktatfæstede hensyn U2: Tvingende almene hensyn	U1: Traktatfæstede hensyn U2: Tvingende almene hensyn	U1: Traktatfæstede hensyn U2: Tvingende almene hensyn	U1: Traktatfæstede hensyn U2: Tvingende almene hensyn
<i>Direkte vertikal virkning</i>	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
<i>Direkte horisontal virkning</i>	Næppe	Ja	Tvivlsomt	Tvivlsomt	Tvivlsomt
<i>Finder Keck-doktrinen anvendelse?</i>	Ja	Tvivlsomt		Tvivlsomt	Tvivlsomt

4. Det generelle diskriminationsforbud

4.1 Indledning

Art. 18(1) TEUF → Generelt forbud mod nationalitetsdiskrimination

- ”Inden for traktaternes anvendelsesområde og med forbehold af disses særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.”

→ Lighedsprincip

Det afgørende er ikke virkningen, men det diskriminerende formål, som er egnet til at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne

- Dom Kommissionen mod Irland, 249/81, præmis 25

Art. 34 TEUF forbyder ikke alene statslige foranstaltninger, der i sig selv medfører restriktioner for samhandelen mellem medlemsstaterne, men kan også finde anvendelse i tilfælde, hvor en medlemsstat har undladt at træffe de fornødne foranstaltninger til at gribe ind over for hindringer for de frie varebevægelser, som skyldes forhold, der ikke kan tilskrives staten

Foranstaltning med tilsvarende virkning (FTV)

FTV blev defineret meget bredt i **dom Dassonville**, 8/74, præmis 5:

- ”Enhver af medlemsstaternes bestemmelser for handelen, som direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt, kan hindre samhandelen i Unionen, må betragtes som en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner.”

EU-Domstolen præciserede i dom **Cassis de Dijon**, 120/78, præmis 14:

- Der er tale om en FTV, når en vare, der er lovligt fremstillet og bragt i omsætning i en medlemsstat, ikke lovligt kan sælges i en anden medlemsstat
- **Gensidighedsbetingelsen**

Der er tale om en FTV, hvis én af følgende betingelser er opfyldt (jf. dom Kommissionen mod Italien, C-110/05, præmis 37)

- Foranstaltningen tilsigter eller bevirker, at varer fra en anden medlemsstat behandles mindre gunstigt end indenlandske varer (princippet om forbud mod forskelsbehandling)
- Foranstaltningen medfører, at der på varer fra andre medlemsstater, hvor de er lovligt fremstillet og bragt i omsætning, anvendes regler om, hvilke betingelser sådanne varer skal opfylde, uanset om sådanne regler anvendes uden forskel på alle varer, dvs. tilsidesættelse af gensidighedsprincippet, eller
- Foranstaltningen hindrer varer med oprindelse i en anden medlemsstat adgang til markedet (markedsgarantier) (princippet om at sikre unionsvarer fri adgang til de nationale markeder)

Keck-doktrinen

Markedsføringskrav falder uden for artikel 34 TEUF's anvendelsesområde, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Markedsføringsreglerne skal finde anvendelse på alle de berørte erhvervsdrivende, der udøver virksomhed i landet, og
- Markedsføringsreglerne skal, såvel retligt som faktisk, påvirke afsætningen af indenlandske fremstillede varer på samme måde som varer fra andre medlemsstater

Når disse betingelser er opfyldt, kan en anvendelse af sådanne bestemmelser på salg af varer fra en anden medlemsstat, som i øvrigt opfylder de af denne stat fastsatte regler, ikke antages at forhindre, at varerne får adgang til markedet eller medføre større ulemper i denne henseende end for indenlandske fremstillede varer

- Dom Keck og Mithouard, C-267-268/91, præmis 17

Produktkrav

Produktkrav er regler om, hvilke betingelser en vare skal opfylde, uanset om sådanne regler anvendes uden forskel på alle varer